

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД
УХВАЛА
про відкриття провадження у справі

17 лютого 2023 року

м. Київ

Вищий антикорупційний суд колегією суддів у складі: головуючого Кравчука О.О., суддів Білоус І.О., Крука Є.В., перевіrivши матеріали позовної заяви Міністерства юстиції України (місто Київ, вулиця Городецького, 13, 01001, код ЄДРПОУ 00015622) до Черняка Олексія Юрійовича () про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції»,

ВСТАНОВИВ:

1. Загальні питання відкриття провадження

16.02.2023 до Вищого антикорупційного суду звернулось Міністерство юстиції України (далі - позивач) з адміністративним позовом до Черняка Олексія Юрійовича (далі - відповідач) про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», та стягнення активів у дохід держави.

Перевіrivши позовну заяву та додані до неї матеріали, суд вважає за необхідне відкрити провадження в адміністративній справі та призначити її до судового розгляду, з огляду на таке.

У відповідності до частини п'ятої статті 22 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України) адміністративні справи щодо застосування санкції належать до юрисдикції Вищого антикорупційного суду як суду першої інстанції.

Справа про застосування санкції вирішується колегією у складі трьох суддів Вищого антикорупційного суду (далі – ВАКС) протягом 10 днів з дня надходження позовної заяви до суду (ч. 1, 4 ст. 283-1 КАС України).

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу судової справи між судьями від 16.02.2023 для розгляду позову визначено колегію у складі: головуючого Кравчука О.О., суддів Білоус І.О., Крука Є.В.,

Абзацом другим частини першої статті 5 Закону України «Про санкції» передбачено, що заява щодо застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», подається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, до суду в порядку, визначеному статтею 51 цього Закону.

Таким центральним органом виконавчої влади, у відповідності до пункту 1 «Положення про Міністерство юстиції України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, є Міністерство юстиції України, яке, згідно із підпунктом 543 пункту 4 згаданого Положення, уповноважено звертатися до суду з позовами та брати участь у справах про застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої

статті 4 Закону України «Про санкції».

Отже, позивач є особою, яка має адміністративну процесуальну дієздатність.

2. Питання поновлення строку

Окрім того, позивачем разом із позовом додано заяву про поновлення строку звернення до суду, мотивовану тим, що процесуальний строк, який позивачем пропущений, припав на період дії воєнного стану на території України, порушення діяльності як державних підприємств, установ та організацій, так і підприємств, незалежно від форми власності, в тому числі в частині ведення електронного документообігу, загрозу життю, здоров'ю людей, чисельні повітряні тривоги, зокрема, в перші місяці незаконного вторгнення російської федерації, постійні перебої електропостачання, що унеможливило належне функціонування державних реєстрів, з яких можна отримати відомості; з початку повномасштабної війни доступ до всіх державних реєстрів обмежений та станом на дату подання вказаної заяви державні реєстри не відновили повне функціонування своєї роботи, що являється причиною довготривалого отримання та аналізу інформації.

Вирішуючи питання щодо обґрунтованості заяви про поновлення строку звернення до суду з адміністративним позовом, суд зазначає таке.

Відповідно до абзацу другого частини другої статті 122 КАС України для звернення до адміністративного суду суб'єкта владних повноважень встановлюється тримісячний строк, який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня виникнення підстав, що дають суб'єкту владних повноважень право на пред'явлення визначених законом вимог. Цим Кодексом та іншими законами можуть також встановлюватися інші строки для звернення до адміністративного суду суб'єкта владних повноважень.

Отже, КАС України передбачає можливість встановлення іншими законами спеціальних строків звернення до адміністративного суду, а також спеціального порядку обчислення таких строків. Такі спеціальні строки мають перевагу в застосуванні, порівняно із загальним строком звернення до адміністративного суду, визначеним частиною другою статті 122 цього Кодексу.

Так відносини у сфері захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави регулює Закон України «Про санкції».

Частиною першою статті 5¹ згаданого Закону визначені підстави, умови та порядок стягнення активів фізичних або юридичних осіб в дохід держави, встановлено, що санкція, передбачена пунктом 11 частини 1 статті 4 цього Закону, має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів».

Ця санкція може бути застосована лише в період дії правового режиму воєнного стану та за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим Законом, вже накладено санкцію у виді блокування активів.

Статтею 6 згаданого Закону передбачено, що застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей, визначених частиною першою статті 1 цього Закону, в умовах правового режиму воєнного стану.

Аналіз наведених правових положень КАС України та Закону України «Про санкції» дає підстави дійти висновку, що введення у дію відповідного рішення Ради національної безпеки і оборони України про застосування персональних санкцій є підставою для суб'єкта звернення до суду із відповідним позовом щодо здійснення заходів із пошуку наявного у

особи майна (активів).

Як зазначалося вище, норма статті 5¹ Закону України «Про санкції» є спеціальною нормою, яка регулює визначену її предметом групу правовідносин - підстави, умови та порядок стягнення активів фізичних або юридичних осіб в дохід держави та є спеціальною щодо приписів статті 122 КАС України в частині строків звернення до суду із адміністративним позовом.

Таким чином, у суб'єкта звернення виникає право на пред'явлення визначених законом позовних вимог не з моменту винесення Указу Президента України про введення у дію відповідного рішення Ради національної безпеки та оборони України, а з моменту встановлення всіх умов для застосування санкції, зокрема належності особі певного майна (активів), разом з цим, строк звернення до суду із відповідною позовною заявою обмежується періодом дії правового режиму воєнного стану.

З огляду на викладене та враховуючи режим воєнного стану, порушення діяльності державних підприємств, установ та організацій, так і підприємств, інших форм власності, постійні перебої електропостачання, час отримання позивачем відомостей про активи відповідача (відповідь Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.09.2022 №41-05/20887-22 (том 1, а.с. 38-40), отримання Інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно 28.09.2022 року (том 1, а.с. 51-55), а також відповіді Головного сервісного центру МВС від 05.01.2023 №31/227-350-2023 (т. 1, а.с. 112-114) суд дійшов до висновку, що згаданий адміністративний позов подано до Вищого антикорупційного суду у межах, встановлених законом, строків, а тому заява про поновлення цих строків не підлягає розгляду.

3. Питання залучення третіх осіб

Як убачається зі змісту позовної заяви та додатків до неї, позивачем ставиться питання про стягнення в дохід держави як активів Черняка О.Ю., так і активів, щодо яких, на думку позивача позивач може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, через дружину, Хархан Ольгу Олегівну (РНОКПП:) та сестру Черняк Тетяну Юріївну (РНОКПП:)

Відповідно до ч. 2 ст. 49 КАС України треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, можуть вступити у справу на стороні позивача або відповідача до закінчення підготовчого засідання або до початку першого судового засідання, якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження, у разі коли рішення у справі може вплинути на їхні права, свободи, інтереси або обов'язки. Вони можуть бути залучені до участі у справі також за клопотанням учасників справи. Якщо адміністративний суд при вирішенні питання про відкриття провадження у справі або при підготовці справи до судового розгляду встановить, що судові рішення може вплинути на права та обов'язки осіб, які не є стороною у справі, суд залучає таких осіб до участі в справі як третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору. Вступ третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, не має наслідком розгляд адміністративної справи спочатку.

Відповідно до ч. 11 ст. 171 КАС України якщо при відкритті провадження у справі було вирішено питання про залучення третіх осіб, позивач не пізніше двох днів з дня вручення копії ухвали про відкриття провадження у справі повинен направити таким третім особам копії позовної заяви з додатками, а докази такого направлення надати суду до початку підготовчого засідання або до початку розгляду справи по суті, якщо справа розглядається за правилами спрощеного позовного провадження.

Суд додатково зазначає, що відповідно до ч. 2 ст. 51 КАС України треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, мають права та обов'язки, визначені у статті 44 цього Кодексу.

Згідно з п. 10 ч. 9 ст. 171 КАС України в ухвалі про відкриття провадження зазначається строк подання пояснень третіми особами, яких було залучено при відкритті провадження у справі.

Ураховуючи, що позивачем у позові ставиться питання про стягнення в дохід держави активів Черняка О.Ю., право власності на які зареєстровано на інших осіб, зокрема Хархан О.О. та Черняк Т.Ю., суд вважає, що вирішення цього адміністративного позову може вплинути на права зазначених осіб, а тому вважає за необхідне залучити до участі у справі як третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача: Хархан Ольгу Олегівну (РНОКПП: 3184715645, Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Жуковського, буд. 24, кв. 22), Черняк Тетяну Юріївну (РНОКПП: 2889911206, Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Мате Залки, буд. 7а, кв. 21).

Третім особам належить встановити строк на подання пояснень до 24.02.2023 року.

4. Висновки суду

Отже, позовну заяву подано до суду із дотриманням вимог статей 160, 161, 283-1 КАС України, передбачених статтями 123, 169 та 170 КАС України, перешкод для відкриття провадження не встановлено. Таким чином, згаданий адміністративний позов необхідно призначити до судового розгляду у відкритому судовому засіданні.

Оскільки для цієї справи в ч. 4 ст. 283-1 КАС України передбачено її розгляд Вищим антикорупційним судом протягом 10-денного строку, отже вона належить до справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи. Тому згідно з ч. 2 ст. 12 КАС України її належить розглядати в спрощеному позовному провадженні, з урахуванням особливостей, передбачених ст. 283-1 КАСУ.

На підставі викладеного, керуючись статтями 171, 257, 268, 283-1 КАС України,

ПОСТАНОВИВ:

Відкрити провадження в адміністративній справі за позовною заявою Міністерства юстиції України до Черняка Олексія Юрійовича (РНОКПП: ...), про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

Залучити до участі у справі як третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача: Хархан Ольгу Олегівну (РНОКПП: ...), Черняк Тетяну Юріївну (РНОКПП: ...).

Встановити третім особам які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача строк для пояснень та доказів не пізніше 24.02.2023.

Розгляд справи здійснювати колегією у складі трьох суддів Вищого антикорупційного суду: головуючого Кравчука О.О., суддів Білоус І.О., Крука Є.В. за правилами спрощеного позовного провадження у відкритому судовому засіданні з повідомленням сторін відповідно до положень статті 283-1 КАС України.

Призначити судовий розгляд справи на 15 годину 30 хвилин 27.02.2023 у залі судових засідань № 3 Вищого антикорупційного суду за адресою: 01601, місто Київ, проспект Перемоги, 41.

Ухвалу про відкриття провадження у справі оприлюднити на веб-порталі судової влади України.

Роз'яснити учасникам справи, що відповідно до частини 2 статті 268 та статті 283-1 КАС України учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи з моменту оприлюднення судом на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду. Неявка у судове засідання учасників справи та/чи їх представників не перешкоджає розгляду

позовної заяви по суті та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні. Особа, щодо якої ставиться питання про застосування санкцій, передбаченої пунктом 11 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», у дводенний строк із дня одержання позовної заяви, але не пізніше дня судового розгляду, має право подати відзив на позовну заяву згідно вимог статті 162 КАС України. Відзив на позовну заяву, клопотання, звернення направляються на зазначену вище поштову адресу суду або на офіційну електронну адресу: inbox@vaks.gov.ua.

Учасники справи можуть прийняти участь у судовому засіданні безпосередньо, через своїх представників або в режимі відеоконференції, про що потрібно подати відповідну заяву до суду.

Інші особи, у разі коли рішення у справі може вплинути на їх права, свободи, інтереси або обов'язки, можуть вступити у справу до початку судового засідання за їх клопотанням, клопотанням учасників справи або шляхом заявлення самостійних вимог щодо предмету спору (позовної заяви).

Повідомити учасників справи, що вони можуть отримати інформацію по цій справі на офіційному веб-порталі Вищого антикорупційного суду: <https://hcac.court.gov.ua>.

Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання та оскарженню не підлягає.

Головуючий суддя:

Підпис

Кравчук О.О.

Суд підготовлено з АВТОМАТИЗОВАНОЮ СИСТЕМОЮ ДОКУМЕНТООБІГУ СУДУ

Підпис

Білоус І.О.

Підпис

Крук Є.В.

Ухвала (рішення) набрала(о) законної сили

17. 02. 2023

Секретар с/з

17. 02. 2023

Інформація про процесуальні права і обов'язки осіб, які беруть участь у справі.

Відповідно до ст. 44, 47 КАС України учасники справи мають рівні процесуальні права та обов'язки. Учасники справи зобов'язані добросовісно користуватися належними їм процесуальними правами і неухильно виконувати процесуальні обов'язки. Учасники справи мають право: 1) ознайомлюватися з матеріалами справи, робити з них витяги, копії, одержувати копії судових рішень; 2) подавати докази; брати участь у судових засіданнях, якщо інше не визначено законом; брати участь у дослідженні доказів; ставити питання іншим учасникам справи, а також свідкам, експертам, спеціалістам; 3) подавати заяви та клопотання, надавати пояснення суду, наводити свої доводи, міркування щодо питань, які виникають під час судового розгляду, і заперечення проти заяв, клопотань, доводів і міркувань інших осіб; 4) ознайомлюватися з протоколом судового засідання, записом фіксування судового засідання технічними засобами, робити з них копії, подавати письмові зауваження з приводу їх неправильності чи неповноти; 5) оскаржувати судові рішення у визначених законом випадках; 6) користуватися іншими визначеними законом процесуальними правами. Учасники справи можуть за власний рахунок додатково замовити та отримати в суді засвідчені копії документів і витяги з них. Учасники справи зобов'язані: 1) виявляти повагу до суду та до інших учасників судового процесу; 2) сприяти своєчасному, всебічному, повному та об'єктивному встановленню всіх обставин справи; 3) з'являтися в судове засідання за викликом суду, якщо їх явка визнана судом обов'язковою; 4) подавати наявні у них докази в порядку та строки, встановлені законом або судом, не приховувати докази; 5) надавати суду повні і достовірні пояснення з питань, які ставляться судом, а також учасниками справи в судовому засіданні; 6) виконувати процесуальні дії у встановлені

законом або судом строки; 7) виконувати інші процесуальні обов'язки, визначені законом або судом. За введення суду в оману щодо фактичних обставин справи винні особи несуть відповідальність, встановлену законом. Документи (в тому числі процесуальні документи, письмові та електронні докази тощо) можуть подаватися до суду, а процесуальні дії вчинятися учасниками справи в електронній формі з використанням Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, за винятком випадків, визначених цим Кодексом. Процесуальні документи в електронній формі мають подаватися учасниками справи до суду з використанням Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи шляхом заповнення форм процесуальних документів відповідно до Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему. Учасник справи звільняється від обов'язку надсилати іншим учасникам справи або подавати до суду копії документів відповідно до кількості учасників справи, якщо він подає документи до суду в електронній формі. У такому разі копії відповідних документів іншим учасникам справи направляє суд. Якщо обсяг документів є надмірним, суд направляє учасникам справи тільки копії процесуальних документів та повідомлення про можливість ознайомитися з іншими матеріалами в приміщенні суду або через Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему. Якщо документи подаються учасниками справи до суду або надсилаються іншим учасникам справи в електронній формі, такі документи скріплюються електронним цифровим підписом учасника справи (його представника). Якщо документи подаються учасниками справи до суду або надсилаються іншим учасникам справи в паперовій формі, такі документи скріплюються власноручним підписом учасника справи (його представника). Якщо позов, апеляційна, касаційна скарга подані до суду в електронній формі, позивач, особа, яка подала скаргу мають подавати до суду заяви по суті справи, клопотання та письмові докази виключно в електронній формі, крім випадків, коли судом буде надано дозвіл на їх подання в паперовій формі.

Крім прав та обов'язків, визначених у статті 44 цього Кодексу, позивач має право на будь-якій стадії судового процесу відмовитися від позову. Позивач має право змінити предмет або підстави позову, збільшити або зменшити розмір позовних вимог шляхом подання письмової заяви до закінчення підготовчого засідання або не пізніше ніж за п'ять днів до першого судового засідання, якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження. У разі направлення справи на новий розгляд до суду першої інстанції зміна предмета, підстав позову не допускаються, крім випадків, визначених цією статтею. Зміна предмета або підстав позову при новому розгляді справи допускається в строки, встановлені частиною першою цієї статті, лише у випадку, якщо це необхідно для захисту прав позивача у зв'язку із зміною фактичних обставин справи, що сталася після закінчення підготовчого засідання, або, якщо справа розглядалася за правилами спрощеного позовного провадження - початку першого судового засідання при первісному розгляді справи. Крім прав та обов'язків, визначених у статті 44 цього Кодексу, відповідач має право визнати позов повністю або частково, подати відзив на позовну заяву. Сторони можуть досягнути примирення на будь-якій стадії судового процесу, що є підставою для закриття провадження в адміністративній справі. Суд не приймає відмови позивача від позову, визнання позову відповідачем і не визнає умов примирення сторін, якщо ці дії суперечать закону або порушують чий-небудь права, свободи чи інтереси. У разі подання будь-якої заяви, визначеної частиною першою або третьою цієї статті, до суду подаються докази направлення копії такої заяви та доданих до неї документів іншим учасникам справи. У разі неподання таких доказів суд не приймає до розгляду та повертає заявнику відповідну заяву, про що зазначає у судовому рішенні. Відповідач, який не є суб'єктом владних повноважень, може пред'явити зустрічний позов відповідно до положень статті 177 цього Кодексу.

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД
У Х В А Л А

17 лютого 2023 року

м. Київ

Вищий антикорупційний суд колегією суддів у складі: головуючого Кравчука О.О., суддів Білоус І.О., Крука Є.В., розглянувши в порядку письмового провадження заяву про забезпечення позову у справі за позовом Міністерства юстиції України (місто Київ, вулиця Городецького, 13, 01001, код ЄДРПОУ 00015622) до Черняка Олексія Юрійовича () про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції»,

ВСТАНОВИВ:

16.02.2023 до Вишого антикорупційного суду звернулось Міністерство юстиції України (далі - позивач) з адміністративним позовом до Черняка Олексія Юрійовича (далі - відповідач) про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», та стягнення активів у дохід держави.

Ухвалою суду від 17.02.2023 відкрито провадження у справі за згаданим позовом та залучено третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача: Хархан Ольгу Олегівну, Черняк Тетяну Юрійівну.

Одночасно із позовною заявою представником позивача подано до суду заяву про забезпечення позову шляхом:

1) Заборони органам державної реєстрації прав на нерухоме майно, державним реєстраторам прав на нерухоме майно, державним реєстраторам органів місцевого самоврядування, особам, які виконують функції державного реєстратора прав на нерухоме майно, вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам та інше) щодо:

- двокімнатної квартири загальною площею 40.4 кв.м, з яких житлова площа складає 26.6 кв.м., адреса: Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Жуковського, б. 24, кв. 22, право власності на яку зареєстроване на Хархан Ольгу Олегівну;

- трикімнатної квартири загальною площею 72.9 кв.м, з яких житлова площа складає 43.4 кв.м., адреса: Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Жуковського, б. 24, кв. 23, право власності на яку зареєстроване на Хархан Ольгу Олегівну;

- трикімнатної квартири загальною площею 97.9 кв.м, з яких житлова площа складає 58.8 кв.м., адреса: Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Гаспринського, б. 96, кв. 28, право власності на яку зареєстроване на Хархан Ольгу Олегівну .

2) Заборонити органам державної реєстрації прав на транспортні засоби, органам та особам що виконують функції державного реєстратора прав на транспортні засоби вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам та інше) щодо:

- транспортного засобу Chrysler Jeep Wrangler 2, номер та серія знака АК7048ВТ, свідоцтво про реєстрацію від 13 листопада 2010 року № САЕ143287, VIN

1J4FY19P2VP512571, право власності на який зареєстроване за Черняком Олексієм Юрійовичем;

- транспортного засобу INFINITI FX35, номер та серія знака АК0090ВН, свідоцтво про реєстрацію від 18 жовтня 2008 року № АКС040167, VIN JNRAS18W79M150495, право власності на який зареєстроване за Черняк Тетяною Юріівною.

Обґрунтування заяви про забезпечення позову

Заява про забезпечення позову мотивована тим, що відповідач є російським політичним діячем, колишнім депутатом державної думи федеральних зборів рф, членом політичної партії «єдина росія». Як депутат державної думи працював над подальшою інтеграцією так званої «республіки крим» до російської федерації і тим самим активно підтримував дії та впроваджував політику, яка підриває або загрожує територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України. Також Черняк О.Ю. голосував за постанову № 58243-8 «Про звернення державної думи федеральних зборів російської федерації до президента російської федерації в.в. путіна про необхідність визнання донецької народної республіки та луганської народної республіки» і тому підтримував та впроваджував дії та політику, які підривають територіальну цілісність, суверенітет та незалежність України та ще більше дестабілізують Україну.

Крім того, Черняком О.Ю. в період з 22 лютого 2022 року по дату подання позовної заяви до суду на власній сторінці у соціальній мережі «Вконтакте» (<https://vk.com>) було поширено більше 20 публікацій (в т.ч. 09.06.2022, 22.07.2022, 22.08.2022), направлених на:

- 1) підтримку формальної анексії тимчасово непідконтрольних територій Донецької та Луганської областей України;
- 2) підтримку воєнного вторгнення рф на територію України;
- 3) підтримку проведення нелегітимних референдумів на території Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей;
- 4) підтримку збройних сил рф, президента рф путіна та взятого щодо України фашистського політичного курсу рф загалом.

Вказані публікації свідчать про продовжувану, свідому підтримку відповідачем політики рф, а також про виконання ним з власної волі дій, пов'язаних із не тільки пропагуванням цієї політики шляхом розповсюдження її публікаціями у соціальних мережах, але й безпосередньою матеріальною підтримкою збройних сил рф.

Разом з цим, відповідачу та іншим особам, через яких відповідач може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження, належать активи, які за наслідками розгляду позову можуть бути стягнуті в дохід держави.

Враховуючи те, що невжиття заходів забезпечення може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду про стягнення майна, позивач просить задовольнити його заяву про забезпечення позову.

Щодо порядку вирішення заяви про забезпечення позову

Процесуальні питання та процедуру вирішення заяв про забезпечення адміністративного позову врегульовано главою 10 розділу I «Загальні положення» Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України). Так, частиною 1 статті 15-КАС України встановлено, що заява про забезпечення позову розглядається судом, у провадженні якого перебуває справа або до якого має бути поданий позов, не пізніше двох днів з дня її надходження, без повідомлення учасників справи.

Заява про забезпечення позову подана Міністерством юстиції України як позивачем в адміністративній справі. Відповідно до п. 8 ч. 1 ст. 4 КАС України позивачем в адміністративному судочинстві є, в тому числі, суб'єкт владних повноважень, на виконавчих повноважень якого подано позов до адміністративного суду.

Частиною восьмою ст. 5 Закону України «Про санкції» встановлено, що центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення

дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, вживає заходів щодо виявлення та розшуку активів фізичних та юридичних осіб, зазначених у відповідних рішеннях Ради національної безпеки і оборони України. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, має право залучати до виявлення та розшуку таких активів інші органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Ці органи забезпечують сприяння центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, у виявленні та розшуку відповідних активів у межах прав та можливостей, наданих їм законодавством, яке регулює статус та організацію їхньої діяльності.

Таким центральним органом виконавчої влади, у відповідності до п. 1 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 за № 228, є Міністерство юстиції України, яке, згідно із підпунктом 543 пункту 4 згаданого Положення, уповноважене звертатися до суду з позовами та брати участь у справах про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону України «Про санкції».

Відтак, у цій адміністративній справі позивач є суб'єктом владних повноважень, на виконання повноважень якого подано позов до суду, тому заява про забезпечення позову надійшла від належного суб'єкта та підлягає подальшому розгляду.

Відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 4 КАС України письмовим провадженням є вирішення окремого процесуального питання в суді першої інстанції без повідомлення та (або) виклику учасників справи та проведення судового засідання на підставі матеріалів справи у випадках, встановлених цим Кодексом.

З урахуванням наведених положень Кодексу адміністративного судочинства України, розгляд заяви Міністерства юстиції України про забезпечення позову здійснюється судом за правилами письмового провадження.

Мотиви суду

Розглянувши заяву про забезпечення адміністративного позову, суд дійшов висновку про необхідність її задоволення, з огляду на таке.

Частиною 1 статті 150 КАС України передбачено, що суд за заявою учасника справи або з власної ініціативи має право вжити визначені цією статтею заходи забезпечення позову.

Частиною 2 цієї статті встановлено, що забезпечення позову допускається як до пред'явлення позову, так і на будь-якій стадії розгляду справи, якщо: 1) невжиття таких заходів може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду або ефективний захист або поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів позивача, за захистом яких він звернувся або має намір звернутися до суду; або 2) очевидними є ознаки протиправності рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень, та порушення прав, свобод або інтересів особи, яка звернулася до суду, таким рішенням, дією або бездіяльністю.

Тобто, забезпечення позову – це вжиття судом, у провадженні якого знаходиться справа, до вирішення адміністративної справи, визначених законом заходів щодо створення можливості реального виконання у майбутньому рішення суду, якщо його буде прийнято на користь позивача.

Стаття 151 Кодексу адміністративного судочинства України передбачає види забезпечення позову. Так, згідно з частиною 1 статті 151 КАС України позов може бути забезпечено, зокрема:

2) заборонаю відповідачу вчиняти певні дії;

4) заборонаю іншим особам вчиняти дії, що стосуються предмета спору.

Відповідно до правової позиції, висловленої в п. 32 Постанови Верховного Суду від 26.10.2022 по справі №640/30483/21, при вирішенні питання про забезпечення позову суд має здійснити оцінку обґрунтованості доводів заявника щодо необхідності вжиття

відповідних заходів з урахуванням такого: 1) розумності, обґрунтованості і адекватності вимог заявника щодо забезпечення позову; 2) забезпечення збалансованості інтересів сторін, а також інших учасників судового процесу; 3) наявності зв'язку між конкретним заходом забезпечення позову і предметом позовної вимоги, зокрема, чи спроможний такий захід забезпечити фактичне виконання судового рішення в разі задоволення позову; 4) імовірності утруднення виконання або невиконання рішення суду в разі невжиття таких заходів; 5) запобігання порушенню у зв'язку із вжиттям таких заходів прав та охоронюваних законом інтересів осіб, що не є учасниками даного судового процесу.

З матеріалів, доданих до позовної заяви, вбачається, що Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 в Україні введений воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24.02.2022 строком на 30 діб. Цей Указ затверджений Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX.

У подальшому строк проведення загальної мобілізації та воєнного стану в Україні продовжено до 20.05.2023 включно.

Рішенням Ради національної безпеки і оборони України (далі – РНБО) від 07 вересня 2022 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (введене в дію Указом Президента України від 07 вересня 2022 року № 637/2022) стосовно Черняка Олексія Юрійовича, 27 серпня 1973 року народження, російський ідентифікаційний номер особи: [REDACTED] РНОКПП: [REDACTED], депутата державної думи федеральних зборів рф, члена політичної партії «єдина росія», застосовано санкцію у вигляді безстрокового блокування активів.

Позичав у позовній заяві стверджує, що Черняк Олексій Юрійович як депутат державної думи рф, працював над подальшою інтеграцією так званої «республіки крим» до російської федерації, і тим самим активно підтримував дії та впроваджував політику, яка підриває або загрожує територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України. Також Черняк О.Ю. голосував за постанову № 58243-8 «Про звернення державної думи федеральних зборів російської федерації до президента російської федерації в.в. путіна про необхідність визнання донецької народної республіки та луганської народної республіки» і тому підтримував та впроваджував дії та політику, які підривають територіальну цілісність, суверенітет та незалежність України та ще більше дестабілізують Україну. Окрім того, відповідач, як депутат державної думи рф своїм голосом було підтримано наступні нормативно правові акти рф: 1) проект постанови № 58243-8 «Про звернення державної думи федеральних зборів російської федерації до президента російської федерації в.в. путіна щодо необхідності визнання донецької народної республіки та луганської народної республіки»; 2) проект закону № 75577-8 «Про ратифікацію договору про дружбу, співробітництво і взаємодопомогу між російською федерацією та луганською народною республікою»; 3) проект закону № 75578-8 «Про ратифікацію договору про дружбу, співробітництво і взаємодопомогу між російською федерацією та донецькою народною республікою»

Таким чином, на думку позивача, схваленням цих нормативно-правових актів, відповідач юридично та фактично підтримував політику президента рф путіна в. в. направлену на анексію українських земель, зміну їх адміністрацій на такі, що призначаються урядом російської федерації та, відповідно, продовження воєнних дій на території України. Таким чином, відповідач причетний до процедури підготовки спроб анексії рф українських територій та усіх наслідків, що з цього випливають.

Крім того, Черняком О.Ю. в період з 22 лютого 2022 року по дату подання позовної заяви до суду на власній сторінці у соціальній мережі «Вконтакте» (<https://vk.com>) було поширено більше 20 публікацій (в т.ч. 09.06.2022, 22.07.2022, 22.08.2022), направлених на:

- 1) підтримку формальної анексії тимчасово непідконтрольних територій Донецької та Луганської областей України;
- 2) підтримку воєнного вторгнення рф на територію України;
- 3) підтримку проведення нелегітимних референдумів на території Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей;

4) підтримку збройних сил рф, президента рф путіна та взятого щодо України фашистського політичного курсу рф загалом.

Вказані публікації, на думку позивача свідчать про продовжувану, свідому підтримку відповідачем політики рф, а також про виконання нею з власної волі дій, пов'язаних із не тільки пропагуванням цієї політики шляхом розповсюдження її публікаціями у соціальних мережах, але й безпосередньою матеріальною підтримкою збройних сил рф.

З огляду на наведені у позовній заяві доводи та додані до неї докази, суд дійшов висновку про виникнення між сторонами публічно-правового спору, що є однією з передумов для застосування заходів забезпечення позову.

Суд наголошує на тому, що розглядаючи заяву про забезпечення позову, суд має виходити із принципу співмірності застосування будь-яких запобіжних заходів. Співмірність передбачає співвідношення негативних наслідків від вжиття заходів забезпечення позову з тими негативними наслідками, які можуть настати в результаті невжиття цих заходів, з урахуванням відповідності права чи законного інтересу, за захистом яких заявник звертається до суду, майнових наслідків заборони відповідачу здійснювати певні дії.

Адекватність заходу забезпечення позову, що застосовується судом, визначається його відповідністю вимогам, на забезпечення яких він вживається. Оцінка такої відповідності здійснюється судом, зокрема, з урахуванням співвідношення права (інтересу), про захист яких просить заявник, з майновими наслідками заборони відповідачеві вчинити певні дії.

Отже, при вирішенні питання про забезпечення позову суд має здійснити оцінку обґрунтованості доводів заявника щодо необхідності вжиття відповідних заходів з урахуванням такого: розумності, обґрунтованості й адекватності вимог заявника щодо забезпечення позову; забезпечення збалансованості інтересів сторін, а також інших учасників судового процесу; наявності зв'язку між конкретним заходом забезпечення позову і предметом позовної вимоги, зокрема, чи спроможний такий захід забезпечити фактичне виконання судового рішення в разі задоволення позову; ймовірності утруднення виконання або невиконання рішення суду в разі невжиття таких заходів; запобігання порушенню у зв'язку із вжиттям таких заходів прав та охоронюваних законом інтересів осіб, що не є учасниками цього судового процесу.

Суд вважає, що вказаний підхід очевидно може бути застосований і при вирішенні питання забезпечення позову у справах про застосування санкції передбаченої п. 1¹ ст. 1 ч. 4 Закону України «Про санкції», оскільки у випадку задоволення позовної заяви і не вжиття заходів по забезпеченню позову протягом розгляду справи в суді, іншим чином реалізувати ухвалені рішення у випадку втрати активів не буде можливим, оскільки відповідачем виступає нерезидент, який перебуває, отримує головні доходи та володіє майном на території країни-агресора, а також на території, окупованій цією країною. Вказане виключить досягнення мети позивача у конкретній адміністративній справі - застосування санкції до відповідної особи.

Так, підставами застосування санкцій у виді блокування активів фізичних та юридичних осіб є дії фізичної та юридичної особи, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження прав власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їх прав і свобод, які виникли з моменту набуття чинності Законом України «Про санкції» у 2014 році. Норма у цій частині діяла з 12.09.2014, що свідчить, про те, що відповідач мав бути обізнаним, що у разі вчинення вищезазначених дій відносно нього можуть бути запроваджені санкції з боку держави України, у тому числі й блокування активів.

Позивачем обраний спосіб забезпечення позову шляхом заборони вчиняти органам державної реєстрації прав на нерухоме майно, державним реєстраторам прав на нерухоме

майно, державним реєстраторам органів місцевого самоврядування, особам, які виконують функції державного реєстратора прав на нерухоме майно, будь-які реєстраційні дії щодо об'єкта нерухомого майна, та органам державної реєстрації прав на транспортні засоби, органам та особам, що виконують функції державного реєстратора прав на транспортні засоби вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам та інше).

Вимогою адміністративного позову є вимога про стягнення у дохід держави активів відповідача та пов'язаних із ним осіб. Тобто, логічно презюмувати, що невжиття таких заходів (заборони вчинення реєстраційних дій по відношенню до майна відповідача та майна (активів), щодо яких відповідач може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними через пов'язаних осіб) може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду, оскільки відповідач, будучи обізнаним про адміністративний позов про застосування санкції у вигляді стягнення в дохід держави активів, які належать йому чи пов'язаним особам, може вчинити дії з відчуження такого нерухомого майна, з метою унеможливлення стягнення цього активу. У випадку ж відчуження нерухомого майна до прийняття кінцевого рішення у справі, це може спричинити значні складнощі для повернення існуючого становища.

З урахуванням цього, суд дійшов висновку про необхідність вжиття заходів забезпечення позову до ухвалення остаточного рішення у справі. При цьому, суд вважає, що вказані у заяві заходи забезпечення позову є розумними та адекватними, а також такими, що забезпечать збалансованість інтересів сторін, у зв'язку з чим суд доходить висновку про достатність вказаних підстав для вжиття заходів забезпечення адміністративного позову.

Суд звертає увагу, що під час вирішення питання про забезпечення позову, обґрунтованість позову не досліджується, адже питання обґрунтованості заявлених позовних вимог є предметом дослідження судом під час розгляду спору по суті.

Вжиття заходів забезпечення позову в такий спосіб не суперечить меті застосування правового інституту забезпечення позову та гарантує ефективність судового захисту в разі задоволення цього позову та відповідає вимогам процесуального закону.

Судом також прийнято до уваги співвідношення прав (інтересів), про захист яких просить позивач (забезпечення можливості стягнення активів в дохід держави для відшкодування збитків, завданих військовою агресією російської федерації та для інших потреб) із наслідками вжиття заходів забезпечення позову.

Оскільки законом визначено стислий строк розгляду цієї справи, незалежно від результатів вирішення цієї адміністративної справи по суті, вжиття заходів забезпечення адміністративного позову не в змозі завдати істотної шкоди існуючим правам відповідача чи третіх осіб.

З огляду на викладене, дослідивши зміст заяви позивача та встановлені судом обставини, суд дійшов висновку про обґрунтованість вимог заявника та як наслідок, про необхідність задоволення заяви позивача про забезпечення адміністративного позову.

Відповідно до частини 1 статті 156 КАС України ухвала з питань забезпечення адміністративного позову підлягає негайному виконанню з дня її постановлення, незалежно від її оскарження і відкриття виконавчого провадження.

Згідно з частиною 2 статті 156 КАС України примірник ухвали про забезпечення позову негайно надсилається заявнику, всім особам, яких стосуються заходи забезпечення позову і яких суд може ідентифікувати, а також, залежно від виду вжитих заходів, направляється судом для негайного виконання державним та іншим органам для вжиття відповідних заходів.

На підставі викладеного, керуючись статтями 150, 151, 156 КАС України,

ПОСТАНОВИВ:

1. Заяву Міністерства юстиції України про забезпечення позову у справі за позовом Міністерства юстиції України до Черняка Олексія Юрійовича про застосування санкції,

передбаченої пунктом 1¹ частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції» - задовольнити.

2. Заборонити органам державної реєстрації прав на нерухоме майно, державним реєстраторам прав на нерухоме майно, державним реєстраторам органів місцевого самоврядування, особам, які виконують функції державного реєстратора прав на нерухоме майно, вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам та інше) щодо:

- двокімнатної квартири загальною площею 40.4 кв.м, з яких житлова площа складає 26.6 кв.м., адреса: Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Жуковського, б. 24, кв. 22;

- трикімнатної квартири загальною площею 72.9 кв.м, з яких житлова площа складає 43.4 кв.м., адреса: Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Жуковського, б. 24, кв. 23;

- трикімнатної квартири загальною площею 97.9 кв.м, з яких житлова площа складає 58.8 кв.м., адреса: Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Гаспринського, б. 9б, кв. 28.

3. Заборонити органам державної реєстрації прав на транспортні засоби, органам та особам що виконують функції державного реєстратора прав на транспортні засоби вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам та інше) щодо:

- транспортного засобу Chrysler Jeep Wrangler 2, номер та серія знака АК7048ВТ, свідоцтво про реєстрацію від 13 листопада 2010 року № САЕ143287, VIN 1J4FY19P2VP512571;

- транспортного засобу INFINITI FX35, номер та серія знака АК0090ВН, свідоцтво про реєстрацію від 18 жовтня 2008 року № АКС040167, VIN JNRAS18W79M150495.

Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання суддями та з цього дня підлягає негайному виконанню. Оскарження ухвали про забезпечення позову не зупиняє її виконання, а також не перешкоджає подальшому розгляду справи.

Примірник ухвали про забезпечення позову негайно надсилається заявнику, всім особам, яких стосуються заходи забезпечення позову і яких суд може ідентифікувати, а також, залежно від виду вжитих заходів, направляється судом для негайного виконання державним та іншим органам для вжиття відповідних заходів.

Ухвала може бути оскаржена в апеляційному порядку безпосередньо до Апеляційної палати Вишого антикорупційного протягом п'ятнадцяти днів з дня складення її повного тексту.

Окрім того, у відповідності до статті 157 КАС України суд може скасувати заходи забезпечення позову за вмотивованим клопотанням учасника справи.

Головуючий суддя:

Підпис Кравчук О.О.

Судді

Підпис Білоус І.О.

Підпис Крук Є.В.

